

Valtuustoaloite reiluja, luomuja ja ympäristömerkittyjä hankintoja

Kaupunginvaltuusto 08.12.2025 § 105

Valtuutettu Laura Lähteenmäki-Ojala jätti Sosiaalidemokraatit - valtuustoryhmän allekirjoittaman valtuustoaloitteen koskien reiluja, luomuja ja ympäristömerkittyjä hankintoja.

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 12.01.2026 § 5

Valmistelija Hallintopäällikkö Rinta-Jouppi Juha

Esittelijä Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedokseen.
Kaupunginhallitus lähettää aloitteen teknisten palveluiden valmisteltavaksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Elymltk 29.09.2026 § 86
672/02.08.00/2025

Valmistelija ruokapalvelupäällikkö Kivinen Pirjo

Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä on tehnyt aloitteen ”Reiluja, luomuja ja ympäristömerkittyjä hankintoja”. Aloitteessa on tuotu esille, että tavaroiden ja palveluiden hankinta on merkittävä osa Loimaan kaupungin toimintaa. Hankinnoissa tulee myös varmistaa, että yhteiskunnan varoja käytetään ympäristön ja ihmisoikeuksien kannalta vastuullisesti.

Aloitteessa todetaan mm. seuraavaa:

”Vastuullisilla hankinnoilla voimme vähentää ympäristö- ja ilmastovaikutuksia, edistää luonnon monimuotoisuutta ja eläinten hyvinvointia kunnioittavaa ruoantuotantoa sekä vaikuttaa elämiseen riittävien ansioiden, säällisten työolojen ja muiden ihmisoikeuksien toteutumiseen.”

”Hankinnoille asetettavien ympäristö- ja vastuullisuuskriteerien tulee olla aidosti vaikuttavia ja vertailukelpoisia, mikä vaatii myös hankkijalta asiantuntemusta ja resursseja. Siksi kaupungin hankintojen ympäristö- ja vastuullisuuskriteerien tulisi lähtökohtaisesti perustua vakiintuneisiin ja tunnustettuihin riippumattomiin sertifiointeihin.

Esimerkiksi Joutsenmerkki, Reilu kauppa, Luomumerkki ja EU-ympäristömerkki yhdessä mahdollistavat monipuolisesti kestävämmät hankinnat.”

Aloitteessa ehdotetaan, että Loimaan kaupunki laatii suunnitelman kolmannen osapuolen sertifioimien tuotteiden osuuden järjestelmällisestä lisäämisestä Loimaan kaupungin hankinnoissa.

Loimaan kaupungin elintarvikkeet ja puhtaanapidon aineet hankitaan Hanselin kilpailuttamalla puitesopimuksella. Hanselin yhteishankinnassa on huomioitu taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristövastuu.

Keskeisiä ympäristö- ja vastuullisuuskriteereitä kilpailutuksessa ovat esimerkiksi:

- Elintarviketurvallisuuden ja laadun varmistaminen koko toimitusketjussa (esim. omavalvonta- ja jäljitettävyyjärjestelmät).
- Toimittajien vastuullisuusvelvoitteet, kuten työelämän perusoikeuksien, ihmisoikeuksien ja hankintalain mukaisen tilaajavastuun noudattaminen.
- Mahdollisuus hankkia ympäristö- ja vastuullisuussertifioituja tuotteita osana valikoimaa, kuten luomutuotteita, Reilun kaupan tuotteita ja sertifioituja kalatuotteita silloin, kun niitä on markkinoilla saatavilla. Sertifikaatit ovat julkisissa hankinnoissa yleisesti hyväksytty tapa osoittaa vastuullisuutta.
- Logistiikan tehokkuus ja toimitusten keskittäminen yhden hankintakanavan kautta, mikä vähentää kuljetusten määrää ja ympäristökuormitusta verrattuna hajautettuun hankintaan.
- Ammattikeittiöiden tarpeisiin soveltuvien kasvipohjaisten tuotteiden ja kasviproteiinien sisällyttäminen valikoimaan, mikä mahdollistaa ilmastovaikutuksiltaan kevyempien aterioiden tarjoamisen.

Ruokapalveluiden käytössä olevissa tuotteissa on mm. seuraavia vastuullisuuskriteerejä: Reilu kauppa, EU ympäristömerkki, EU luomutunnus, Puh-
taasti kotimainen / Sirkkalehtimerkki, Hyvää Suomesta / Joutsenlippu, Avainlippu, Luomu, vegaaniseksi merkitty.

Lisäksi käytössä on myös muita vastuullisuuskriteerejä, kuten ASC vastuullinen kalankasvatus, MSC kestävän kalastuksen ympäristömerkki, FSC metsäsertifiointijärjestelmä, RSPO kestävän palmuöljyn yhdistys, UTZ/RFA kahvin, teen ja kaakaon kestävä viljely.

Siivouspalveluiden käytössä on seuraavia vastuullisuuskriteerejä: Joutsenmerkki, EU Eco Label-kukka, Green point sekä muutamassa Avainlippu, Kiilto Pro Natura, allergia- ja astmaliiton merkki.

Loimaalla on tällä hetkellä laajasti käytössä erilaisia vastuullisuuskriteerit täyttäviä tuotteita ja raaka-aineita. Emme näe tällä hetkellä tarvetta erillisen suunnitelman laatimiseen vastuullisuusmerkkien omaavien tuotteiden lisäämiseksi.

Hanselin valtakunnallisessa elintarvikehankinnassa vastuullisuus on huomioitu kilpailutuksessa. Puitejärjestely mahdollistaa luomu-, Reilun kaupan ja muiden vastuullisuuskriteerit täyttävien tuotteiden hankinnan

ilman, että kunnan tarvitsee itse rakentaa erillistä vastuullisuuskilpailutusta. Varsinaiset hankintavalinnat tehdään ruokapalvelutoiminnassa käytettävissä olevien tuotteiden, hinnan, saatavuuden ja talousarvion puitteissa, milloin se vaan on em. kriteereitten perusteella mahdollista, valitaan vastuullisuuskriteerin omaava tuote.

Esittelijä	Tekninen johtaja Korte Antti
Päätösehdotus	Elinympäristölautakunta toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Elinympäristölautakunta totesi aloitteen loppuun käsitellyksi.